

Część trzecia poradnika Co powinni wiedzieć rodzice i opiekunowie

Technika czytania

Po zakończeniu etapu elementarzewego nauki czytania dzieci znają wszystkie litery i powinny przeczytać wskazany tekst. Poziom czytania i rozumienie tekstu są jednak u dzieci bardzo różne.

Wśród pierwszoklasistów na tym etapie nauki są tacy, którzy czytają bez trudności oraz tacy, którym czytanie sprawia wiele problemów.

Głośne czytanie wymaga od dziecka czytania wzrokiem i czytania głosem. Ponieważ wzrok obejmuje szybciej kolejne partie tekstu niż zostają one odczytane, pojawia się tzw. rozstęp głosowo-wzrokowy. Rozstęp ten rośnie w miarę nabierania przez dziecko wprawy w czytaniu. Pod koniec klasy trzeciej wynosi on około 3 wyrazów. Dlatego dzieci, które czytają poprawnie, nie powinny zbyt dużo czytać na głos (chyba, że to lubią).

Oceniając umiejętność głośnego czytania dziecka, należy zwrócić uwagę na cechy poprawnego czytania:

- **płynność**, czyli czytanie całymi wyrazami, z utrzymaniem właściwego tempa, bez zbędnych przerw;
- **wyrazistość**, czyli wyraźne, poprawne wymawianie wyrazów, stosowanie pauz, odpowiednia intonacja, tempo, rytm, modulacja głosu;
- **biegłość**, czyli umiejętność właściwego akcentowania wyrazów w kontekście zdań;
- **poprawność**, która obejmuje wszystkie wymienione wyżej cechy.

Ciche czytanie jest procesem krótszym niż czytanie głośne. Większe jest więc tempo czytania. Przy cichym czytaniu następuje większe skupienie uwagi na treści, a więc jej rozumieniu.

Rozumienie czytanego tekstu

Są pierwszoklasiści, którzy po zakończeniu czytania potrafią opowiedzieć przeczytany tekst i tacy, którzy nic nie potrafią powiedzieć na temat przeczytanego tekstu.

Dziecko, które czyta książkę, nie rozumiejąc jej treści, bardziej się nudzi niż to, które siedzi w kącie i nic nie robi. Podczas biernej lektury dziecko odczytuje poszczególne słowa, nie koncentrując się na ich treści. Nie czyni wysiłku, by zrozumieć, o czym jest mowa w tekście. Biernych czytelników łatwo poznać po tym, że ich uwaga jest rozproszona, zaczynają mówić o tym, co woleliby robić, łatwo się rozpraszają itp. Nie powinno być dla nas zaskoczeniem, że w ich pojęciu czytanie jest nudną czynnością.

Aby dzieci zrozumiały, że czytanie może być przyjemnością, muszą stać się czytelnikami aktywnymi, czyli osobami w pełni rozumiejącymi treści, o których czytają. Stąd tak ważny jest dobór pierwszych książek. Muszą one być na tyle krótkie i łatwe, by dziecko odkryło przyjemność czytania. Pierwsze książki warto czytać wspólnie z dzieckiem, wyjaśniać treść, zwracać uwagę na różne szczegóły.

Czytanie ze zrozumieniem wymaga od dziecka umiejętności czytania, pamięci, myślenia, rozumowania, wyobrażeń.

Jak zachęcić dziecko do czytania?

W początkowym okresie dziecko powinno czytać to, co lubi i samo wybierze. Jeśli będą to wyłącznie komiksy, trzeba się z takim wyborem pogodzić. Po przeczytaniu komiksu porozmawiajcie z dzieckiem o tym, czego się z niego dowiedziało. Nie zniechęcajcie dziecka do komiksów, spróbujcie tylko uświadomić mu, że nie warto tylko na nich poprzestać.

Opowiadajcie dzieciom o książkach swojego dzieciństwa, o tym, czego się z nich dowiedzieliście, jakie wywarły na was wrażenie.

Wspólnie wybierajcie książki do czytania. Dbajcie o to, by były ładnie wydane. Ważna jest nie tylko treść, ale i estetyka książki.

Pomóżcie dziecku znaleźć własne zainteresowania. Jeśli dziecko odnajdzie swoją pasję, podsuwajcie mu książki z tej dziedziny.

Rodzinne czytanie jest doskonałym sposobem na rozwijanie zainteresowań czytelniczych dziecka. Umówcie się, że w określonym terminie przeczytacie tę samą książkę, a potem wszyscy razem porozmawiacie na jej temat.

Jeśli dziecko mało czyta, nie rozprawiajcie o tym na forum rodzinnym, nie ośmieszajcie przed bliskimi, to nie zachęci go do czytania.

Zapiszcie dziecko do biblioteki. Nawet jeśli w domu jest wiele książek, warto skorzystać z możliwości wypożyczenia. Korzystanie z biblioteki może być w oczach dziecka pewnym wyróżnieniem, poczuje się bardziej dorosłe i z większą chęcią przeczyta to, co wypożyczy niż to, co leży na półce.

Starajcie się być wzorem dla dziecka. Znajdujcie czas na czytanie książek. Nie mówcie przy dziecku: *Nie czytamy, bo nie mamy czasu*. Ono też tak odpowie, gdy zapytacie, dlaczego tak mało czyta.

W naszej szkolnej bibliotece znajduje się bogaty zbiór książek o różnym stopniu trudności dla dzieci i młodzieży, a także ciekawe pozycje z zakresu wychowania przeznaczone dla rodziców.